

Prvi slovenski dnevnik v
Zjednjeneh državah.
Izhaja vsak dan izvzemši
nedelj in praznikov.

Glas Naroda

List Slovenskih delavcev v Ameriki.

The first Slovenic Daily in
the United States.
Issued every day except
Sundays and Holidays.

TELEFON PISARNE: 1279 RECTOR.

Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON PISARNE: 1279 RECTOR.

NO. 213. — ŠTEV. 213.

NEW YORK, TUESDAY, SEPTEMBER 17, 1907. — V TOREK, 17. KIMOVCA, 1907.

VOLUME XV. — LETNIK XV.

Iz delavskih krogov. Strajk premogarjev.

V CLARIDGE, PA., ŠTRAJKOJU
PREMOGARJI RADI SLABE
VAGE; TUDI V TAMA-
QUI ŠTRAJKOJO.

V St. Paul, Minn., štrajkajo kotlarji;
nadomestili so jih s skabmi.

ŠTRAJK RUDARJEV V MINNE- SOTI.

Greensburg, Pa., 17. sept. Petsto premogarjev, ki delajo v premogovalnem rovu od Westmoreland Coal Co., v bližnjem Claridge, pričelo je včeraj štrajkati ker imenovana družba ni hotela odslovit nadzornika tehnic, kateri je, kakor trdijo delave, napačno tehtal in jih tako pri vagi varal. Kakor se nam poroča iz Claridge, so tamošnini premogarji tako slabo tehtali, da v dvanajstih urah niso mogli zaslužiti več, nego po \$180 na dan. Delavski razmrežje so tamkaj zelo slabe, kajti premogarji niso organizirani.

Tamaqua, Pa., 17. sept. Sedemsto premogarjev Lehigh Coal and Navigation Co. pričelo je štrajkati, ker jim je družba podaljšala delavni čas.

St. Paul, Minn., 17. sept. Kotiarji v delavnici Great Northern zelenčne štrajkajo in družba je danes dočakala 110 skabov, kjer so zavzeli štrajkanska mesta. Rudarji zelenčnih rudnikov le že deloma štrajkajo in splošno se trdi, da je njihov štrajk že sedaj zgubljen.

Papeževe odredbe proti modernej cerkvi.

PAPEŽ PRIPOROČA, DA SE PRI-
STAŠE "MODERNIZMU"
ODSLOVI Z VPLIV-
NIH MEST.

Duhovni ne smejo prevzeti uredniška
dela brez posebnega do-
voljenja.

"CENZURA".

Rim, 17. sept. Včerajšnji "Osservatore Romano", ki je glasilo vatisca, objavlja encikliko papeža Sarta, katera se bavi z "modernizmom", kjer se razširja v rimsko-katoliško cerkev. Papež povdinja, da modernizem škoduje cerkvi, katera se z modernizmom ne more strinjati. Radi tega priporoča:

1. Podnik filozofije, pozitivne teologije itd. naj se vrši v — katoliškem smislu.

2. Profesorji, kateri so modernisti, naj se odsluze iz katoliških zavodov.

3. Duhovni in katoličani — — ne
smejo čitati ni jednega modernega spisa.

4. Vsaka škofija naj ustanovi cenzuro, katera mora določati, kaj smecjo duhovni in verniki brati... ("Domoljub") deblo vsele svoje nemodernosti sedaj še več naročnikov...)

5. Duhovnom je prepovedano pre-
vzeti uredniška mesta pri listih, ako
ne dobe od škofov dovoljenje.

6. Cerkveni kongresi so prepove-
dani.

7. V vsakej škofiji naj se ustanovi
poseben koncil za borbo proti moder-
nini resnicami.

Komentar k tej encikliki je nepo-
treben; vendar pa je že sedaj gotovo,
da je enciklika izšla prepozno, kajti
kljub njej bodo znanost, napredek in
humaniteta napredoval.

Brezplačno pošljemo
lepo sli-
ko parni-
ka, kjer spada k najcenejši, naj-
boljši in najdirektnejši progi za
Slovence. Pišite na Austro-Ameri-
cana Line, Whitehall Building,
New York.

Za protičufske izgrede v New Yorku.

V NAŠEM MESTU JE PRIČAKO-
VATI VELIKIH IZGREDOV
PROTI ČIFUTOM.

Priredili jih bodo domačini povodom
čufskega praznika Yom
Kippur.

TOZADEVNA ZBOROVANJA.

Nathan Cahan, urednik newyorskega dnevnika "Jewish Daily Forward", je včeraj kot zastopnik meščanskega odbora obiskal policijskega komisarja Binghama, katerga je naprosil, naj dodeli newyorskemu čifutu na praznik dolge noči (Yom Kippur) potrebno policijsko varstvo. Čifuti so namreč iz gotovih virov izvedeli, da se je v našem mestu osnovala posebna organizacija, katera namen je čifute nekolicu pretepli na dan njihovega praznika Yom Kippur. Ako pride do tega, imeli bodoemo v New Yorku naravno nekoliko izgrevov, kar pa seveda ne bode škodljivo. Do dogodka, kakoršni se dogaja v Rusiji, naravno za sedaj še ne pride, dasiravno bi na škodljivo.

Značilno pri sedanjem protičufskej agitaciji pa je dejstvo, da proti židom agitirajo sami — čifuti, seveda le oni, ki so civilizovani in kateri odobravajo tudi dogodke v Rusiji.

Že laški Yom Kippur se je včeraj pričila pri nas agitacija proti čifutom, katera žal ni uspela. Uprati pa, da bodo letos v sicer tako hitro, kakor domačini že davno žele.

Včeraj zvečer se je vršilo tozadne zborovanje, pri katerem se je sklenilo lati čifutom lečkojo in dokaz, da je sedaj tudi New York dospel v sfero Kisevina in Odese.

KVARTANJE V CERKVI.

Policija je igralce motila in dva are-
tovala.

St. Louis, Mo., 16. sept. V nedeljo zvečer sta dva policajata stala na vogalu Deer St., kjer sta občudovala novo Mesijevino cerkev. Pri tem sta si tudi dokazovala, da je sedaj vso soseščino popolnoma preskrbljena s cerkvami. Nakrat pa zašlišča prihajati iz cerkve glas in sicer tako glasan, da sta natančno razumela stavek: "Se dem, sedaj pride jednjast!"

Ko sta prisla oprezzo v cerkev, sta ugledala tri možice, kateri so pred velikim oltarjem klečali in marljivo igrali na karte. Jeden igralec je urenko skočil na oltar in od tu na okno, od kjer je srečno prišel na ulico, dočim sta ostala dva moralna iti s policijo na postajo, ker sta obtožena, da sta igrali hazardne igre. Šele sedaj se je zvedelo, da se v imenovanej cerkvi vsak nedeljo marljivo igra, ker je to bolj varno, kakor v kakej gostilni. Igraleci so dajali mežnarju komisijo od dobrijenih svot in ta jim je prinašal tudi potrebno piščaco in smokne.

Zopet nesreča z avtomobilom.

Stamford, Conn., 14. sept. Avtomobil, v katerem se je vozil newyorski odvetnik A. I. Elkus, je včeraj popolnje zavzel v voz ulične železnice. Z njim se je vozila tudi njegova žena in trije njegovi prijatelji, tudi ni jeden bil nevarno ranjen.

Nezgoda se je pripetila, ker je Elkus skušal voziti med vozom ulične železnice in nekim velikim mesarskim vozom. Sprednji del avtomobila je zdroljen.

Draginja v Mount Vernonu.

Peki v bližnjem Mount Vernonu so sklenili povišati ceno peciv, kjer količino bodo v bodoče tudi pomanjšali.

Pri sedanjih volitvah glosujejo volile tudi o ustavi za bodočo državo Oklahoma.

NAZNAJILLO.

Rojakem, kateri so namenjeni potovati v staro domovino preko Trsta ali Reke z novim parnikom Austro-American proge

"ALICE".

tem potom naznamjam, da isti od-
pluje iz New Yorka dne 21. septem-
bra (namesto 18. sept., kakor je bilo
na več vprašanj rojakom pismeno na-
znamjanem).

Vožnja do Trsta ali Reke stane sa-
mo \$23.00.

FRANK SAKSER CO.,

109 Greenwich St., New York, N. Y.

(14-18-9)

Novi odbor Jugoslov. K. Jednote.

PRIHODNJE ZBOROVANJE SE
VRŠI V DENVERJU, COLO.
V LETU 1910.

Fri konvenciji v La Salle, Ill., je bilo
navzočih 60 delegatov in
uradnikov.

KONVENCIJA V LA SALLE, ILL.

Sedmo glavno zborovanje J. S. K.
Jednote se je vršilo minilo teden v La
Salle, Ill., in je trajalo pet dni.
V novi odbor so bili izvoljeni:
Frank Medoš, predsednik;
Jakob Zubukovec, podpredsedni-
kons;

Geo. L. Brožič, I. tajnikom;
Maks Kržišnik, II. tajnikom;
John Govše, blagajnikom;
John Germ, predsednikom nadzor-
valnega odbora;

John Kržišnik, John Primožič, od-
bornika;

Mihail Klobočar, predsednikom po-
rotnega odbora;

Alojzij Virant in Janez Gosar, od-
bornika;

Dr. Martin Ivec, vrhovnim zdravni-
kom.

Glasilo J. S. K. Jednote je "Glas
Naroda".

Natančni zapisnik priobčimo kakor
hitro mogoče.

PROTI PAPAGO-INDIJANCEM.

Umor necega Mehikanca in njega po-
sledice.

Tucson, Ariz., 17. sept. Šerif Pacheo in kapitan Harry Wheeler od Arizona-rangerjev sta včeraj s svojim moštvom oddal v 150 milj oddaljenemu indijansku vas Cubo Ranheria, da tamkaj arretujeta Papago-Indijance John Johns. Imenovani Indijanci je namreč pred dvemi tedni umoril necega Mehikanca in ko je potem šerif poslal svojega pomočnika T. Childsa iz Quitovauquite v imenovanu indijansko vas, kar sta retete morile, našel je dočasni škodovati. Dasiravno jameči nedotakljivost Kitajske. Sedaj, ko je tudi Anglija sklenila zvezko z Japonsko, kar velja tudi o Rusiji, Kitajevi ne preostane družega, nego okleniti se Amerike, kot jedine velike dežele, ktere pride v svetovnej politiki v poštev.

ROPARSKI NAPAD.

Štirje zakrinkani roparji so napadli
kolodvor v Cornwallu.

Zopet nesreča z avtomobilom.

Newburg, N. Y., 16. sept. Štirje zakrinkani roparji so včeraj zjutraj napadli uslužbenec na malej postaji Cornwall od West Shore železnice. Uslužbenec se pretili z revolverji in so jim odvzeli \$90. Poskus, odpreti železno blagajno, se jim ni posrečil. Predno so ločili odšli, so odvzeli tudi dvevna potnikoma vse, kar sta imela.

Po petih letih zopet govor.

Philadelphia, Pa., 14. sept. Jack Posendorfer, kjer je že več let v takojšnji bolnici, je včeraj po petih letih spregovoril prvo besedo in sedaj ga bodo takoj poslali v državno kaznilnico, kjer ostane do svoje smrti. Posendorfer je namreč umoril svojega tasta Henry Gantcheva. Posendorfer je mislil, da bode pri obravnavi oproščen in ko so ga potonki spoznali kritivno umora po prvem redu, je nakrat prenehjal govoriti. Zdravniksi so potem dognali, da se je pri obravnavi tako prestrašil, da je postal slabomem v mestu, da bi ga obsođili v smrt, so ga poslali v bolnico za slabomene, kjer bi moral ostati do svoje smrti.

Včeraj je neprizakovano pričelo govoriti. Sedeč na svojem stolu, se je stresel in vzkliknil: "Sedaj znam zoljeti!" Postal je nepopisno večel in se ni mogoč malo žalostil, ko mu so povedali, da bode ostank s svojega življenja moral probiti v jezi.

Prekusnevalna vožnja Mauretanije.

Novi Cunardov parnik Mauretania, kjer je ravno tak, kakor to dni v New Yorku dosegla Lusitania, bode v kratkem napravlji na angleškem vožnju svojo prvo prekusnevalno vožnjo.

"ALICE".

pošljemo
lepo sli-
ko parni-
ka, kjer spada k najcenejši, naj-
boljši in najdirektnejši progi za
Slovence. Pišite na Austro-Ameri-
cana Line, Whitehall Building,
New York.

Rejakom rudarjem!

V železnih rudnikih Minnesota tra-
ja, kakor znano, že vedno štrajk ru-
darjev, kjer se bore za svojo pravčno
stvar, oziroma za poboljšanje plače.
Radi tega pozivlja odsek organiza-
cije Western Federation of Miners
št. 47 v Evelethu, Minn., vse cenjene
rojake rudarje, naj se ogibajo Minne-
sote in ne hodijo tja opravljati dela
mesto štrajkarjev, tudi, tako bi jih
agentje podjetnikov še tako nagovar-
jali, da to store.

Kitajska in Zjed. države. Proti Japoncem in drugim

KITAJSKA ISČE V AMERIKI PO-
MOČ PROTI JAPONSKEJ IN
EVROPSKIM DR-
ŽAVAM.

Ameriko nazivljajo za svojo jedino
priateljico; nezanopnost proti
ostalim državam.

FRANCOSKO - JAPONSKA PO- GOBE.

London, 16. sept. Kitajci so ponovno
pričeli povdavljati, da so Zjed. države
njihov jedini in odkritosteni pri-
atelji, od katerih zamorejo pričakovati,
da se bodo zavzel za njihove ko-
risti, pri katerih jim skušajo Japoneci,
kakor tudi Evropeji, kolikor mogoče
škodovati. Tako se glase poročila, k-
terih prihajajo iz Daljnega izoka in
ki so skoraj popolnoma jedinka, dasiravno
prihajajo iz različnih krajev.

Ottawa, Ont., 17. sept. Japonski
generalni konzul je pridobil cana-
dskoga ministarskega predsednika za
to, da je včeraj dopolnude sprejel
semajno došlega japonskega diplomata
Jshii, s katerim se je posvetoval o
japonskem naseljevanju v Kanado. Da
zadobi konferenco tem važnejši zna-
čaj, povabil je ministerški predsednik
tudi vse ostale konference, kakor tudi
japonskega generalnega konzula. Nos-
sej je posvetovanju, kjer je trajalo
pol ure. Pri tem se je zaključilo, da
ostanejo tudi v nadalje staroleže prav

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.
Sedež v ELV, MINNESOTA.

Katol. Jednota.

URADNIKI:
Predsednik: MIHAEL SUNIČ, 421 7th St., Calumet, Mich.,
Podpredsednik: IVAN GERM, P. O. Box 57, Braddock, Pa.
Glavni tajnik: JURIJ L. BROŽIČ, Box 424, Ely, Minn.
Pomočni tajnik: ANTON GERZIN, 306 Pine St. Hibbing, Minn.
Blagajnik: IVAN GOVŽE, Box 105, Ely, Minn.

NADZORNIKI:

FRAN MEDOS, predsednik nadzornega odbora,
9478 Ewing Ave., So. Chicago, Ill.
IVAN PRIMOŽIČ, II. nadzornik, Box 641, Eveleth, Minn.
IVAN KERŽISNIK, III. nadzornik, Box 138, Burdine, Pa.

POROTNI ODBOR:

JAKOB ZABUKOVEC, predsednik porotnega odbora,
4824 Blackberry St., Pittsburgh, Pa.
MIHAEL KLOBOČAR, II. porotnik, 115, 7th St., Calumet, Mich.
JOSIP PEZZIĆ, III. porotnik, 1401 So. 13th St., Omaha, Neb.

Vrhunski zdravnički jednotnički: Dr. MARTIN J. IVEC, 711 N. Chicago Street, Joliet, Ill.

Krajevna društva naj blagovolijo pošiljati vse dopise, premembe udov in druge liste na glavnega tajnika: GEORGE L. BROZICH, Box 424, Ely, Minn., po svojem tajniku in nobenem drugem.

Dnarne pošiljatve naj pošljajo krajevna društva na blagajnika: JOHN GOUZE, Box 195, Ely, Minn., po svojem zastopniku in nobenem drugem. Zastopniki krajevnih društev naj pošljajo duplikat vseki pošiljatve tudi na glavnega tajnika Jednote.

Vse pritožbe od strani krajevnih društev ali posameznikov naj se pošljajo na predsednika porotnega odbora: JAKOB ZABUKOVEC, 4824 Blackberry St., Pittsburgh, Pa. Prijeđani morajo biti natančni podatki vseki pritožbe.

Društveno glasilo je "GLAS NARODA".

Drobnosti.

KRANJSKE NOVICE

V Ameriku, Dne 29. avgusta se je odpeljalo z južnega kolodvora v Ljubljani v Ameriko 28 Slovencev in 20 Hrvatov.

Strela je udarila v Troštovo hišo v Podgradji pri Ilirske Bistrici. Hiša je popolnoma zgorela, moža je omotila, ženo je pa najbrž od strahu zadel mrtvou. V bližini gori je strela ubila pastirja srednje starosti. Skoraj vsaki dan se zbirajo hudojni oblaki — a dežja ni. Suša in vročina je nezmožna.

Griza je začela razsajati v Borovnici. Dosedaj je zbolelo 11 otrok, štiri ženske in dva moški; umrli so dosedaj trije otroci.

Surov ljubimec. Delavec A. Lovšak je prišel pred hišo vdove Ane Zaplotnik v Bistrici ter je kričal, da mora biti Zaplotnikova njegova živa mrtva. Pobil je okna, nakar je vdova z otroci pobegnila k sosedom. Lovšak je začdal zagrinjalo v sobi hoteli hiši začati ter kričal, da mora Zaplotnikovo zaklati. Odsel je šele ob 4. uru zjutraj proti Tržiču. Predrdečka so arretirali v Mojstrani, kjer se je skrival med cementnimi delavci.

PRIMORSKE NOVICE

Poškušen umor v Pulju. Iz Pulja pišejo: Dne 29. avgusta populudne okoli 5. ure je šla rokavčarica Ana Trojan po svojih opravkih preko ulice Zaro. Nenadoma ji je stopil nasproti v mornariški kasini uslužbeni Fran Jelizetka ter dvakrat ustrelil nanjo z revolverjem. Ana Trojan se je zgrudila na tla, napadalec pa je razrožil neki mimo došli gospod, ki ga je nato izrožil polieje. Ranjenko so prepeljali v bolnično, kjer so zdravni konstitalirali, da ni težko poškodovan. 68letni napadalec Jelizetka je bil v službi v restavraciji mornarične kazine in je precej premožen mož, ki je bil doslej vedno na dobrem glasu. Sodi se splošno, da je umobolen. Pri zaslivanju je izjavil, da je na Ano Trojan, ki je baje doma s Kranjskega ali Štajerskega, strejal zato, ker ga je svoječasno v neki pravdi, v kateri je bila zaslišana kot prica, oškodovala za 12,000 krov. Ker se nihče ne ve spominjati, da imel Jelizetka kakovo pravdo, je skoraj gotovo, da je vse to le plod bolne domislije.

Zopet roparski napad v Trstu. Dne 30. avgusta po noči ob eni je srečal na parnici "Electra" uslužbenik Henrik Rossi na Kolodvorskem trgu dva moža, ki sta ga ustavila in zahtevala, naj jima da vžigajo, da si prizteži smodke. Rossi jima ni zaupal in je šel mirno naprej. Komaj je napravil par krov, je eden izmed lopov potegnil nož in se zakadil vanj. Ranil je Rossija v levo nogo, na čelu in v levo roko. Istočasno je drugi napadalec hotel Rossiju vzeti zlato uro z veržico. Toda Rossi je napadalec s tako močjo udaril, da je kar odletel in si ni upal več blizu. Ko sta napadalec uvideli, da Rossiju ne moreta do živega, sta izginili. Policija jima še danes ni prisluškala.

"Poškodljena" roka. Neki 17letni Ivan Rubnje je hodil po Gorici in okoli berasči; pripovedoval je, da ima eno roko, kjer je držal skrito, poškodljeno. V Št. Petru mu v neki hiši niso hoteli dati milostine. To ga je tako razčašilo, da je pozabil, da ima eno roko poškodljeno. Mahal je okoli z obe-

list prinaša senzacionelno vest, da bode ogrenka vlada žrtvorvala Rakoczya ter sklenila s koalicijo kompromis. V tem slučaju postane ban pa Nikolič. Novica je gotovo izmišljena le v to, da se proda kar največ izvodov lista.

Jahalica se je podrla v Virovitici na Hrvatskem; zgrajena je bila še pred štirimi leti ter je stale 80,000 krov. Gradil jo je vojaški krojč Stadthuber, ki je dobil stavbo le zato, ker je pri kvartantu z dvema visokima častnikoma izgubil 20,000 K.... Ponesrečil se ni nihče.

BALKANSKE NOVICE

Roparji v Srbiji. V okrožju Požarevac je že dalje časa vzemirjalja javno prednaračna roparska četa. Sedaj so zgrabili orožni roparje blizu vasi Kumane. Nastal je boj. Poglavar roparjev Perić in še eden ropar sta bila ubita, štiri so orožni zvezlji; izmed orožnikov sta bila dva ranjena.

Srbski cerkveni kongres v Karlovici se sklice meseč oktobra. Na tem kongresu bodo volili novega patrijarha.

Macedonske reforme. Poslaniki veseli so sprejeli v svoj elaborat justično reformo, kakor jo je izdelala turška vlada. Tozadenvi načrt Avstro-Ogrske in Rusije, ki so ga vse veleni odobrile, se kmalu oficijelno izroči Turčiji. Skoraj gotovo pa bo treba zoper pirmernega pritiska, ker ni upati, da bi Turčija sprejela prostovoljno načrt.

RAZNOTEROSTI

Živali kot vremenski proroki. Iz opazovanja živali se sme zanesljivo pridakovati kralju ždak, ako lastavice nizko letajo, kriti naglo kopljijo blizu površja, da nastajajo sveže krtine, če vrane in žolne kriče, ako se osel stresa in valja po tleh, ako se kokoš kopljijo v prahu, ako so race posebno živahne v zlobuhrade, ako pavij kriče in okoli letajo, aka krasata lažijo z pota, kobilice molče, podgane beže iz vode na suho, a muhe in komarji kažejo posebno vsljivost. Kadarka se bliža nevihta, se zbirajo kavke kriče pri svojih gnezdiščih, gosi hitte kriče pri vodi ter mahajo krepko s perutmi, zajeci se pojščijo varen, suh kraj. Belouške lezejo v vrtovu in na gnojilu, govedo nači pope teže, postaja nemirno ter grebe zemljo z rogovi in nogami. Ako zvečer lezejo raki na snhu, je znatenje, da pride ponovi nevihta. Stalno lepo vreme pomeni, ako pozno zvečer letajo hrošči, ako plešejo komarji, ako grilice glasno grulijo, ako se belouški in slepi mirno solnitijo, ako pajki sede mirno sredi svojih mrež ter imajo k sebi potegnjene noge. Ako sede pajki zumar mrež ali vise na nitki, pride kralju nevihta. Posebno zanesljiv vremenski prorok je pjavka. Pri lepem vremenu in mirnem zraku leži zvita na tleh, pred dežjem pride na površje, pred nevihto pa se nimirno in nagle gibuje.

Pomadjarjeni Žid. Znano je, da si židje na Ogrskem radi prekrstijo imena v madjarska, da bi tako zbrali vse glavni znak svojega potomstva. Med vožnjo na vlaku so se seznanili štirje židovski agentje ter se predstavljali: Kemenyi, Kedvesi, Koranyi.... "Jaz se tudi imenujem Kohn," je pristavljal veselo četrtni.

STAJERSKE NOVICE

Tifus so dobili sedaj tudi v Mariboru. Zanesel ga je v zajek neki artilerist. Z vojaškimi vajami bodo letos pol Avstrije s tifusom okrnili.

Umrl je v Celju Viktor Lakitsch, star 80 let.

HRVATSKE NOVICE

Tekmovanje za Dalmacijo. Zader, 29. avgusta. Madjari se boje, da pride dalmatinski poslanec ob otvoriti dalmatinskega deželnega zborna dne 9. septembra velike protimadarske demonstracije. Da se to prepreči, so poslali merodajni madjarski politiki v Dalmacijo znanega zagovornika reinkorporacije dr. Havaša, ki naj dalmatinske hravtske poslance in merodajne politične osebe prepriča, kako skodljivo bi bilo, ako bi ravno v sedanjem momentu demonstrirali proti Madjarmom, in da Dalmatince prepričajo gore Madjari v ljubljini za nje. V zadnjem je obiskal Havasz odlično osebnost (najbrž predsednik deželne skupnosti) in ga pozabil, da ne bo sedanja generacija doživelja reinkorporacije Dalmacije, ker se razmerje napram Ogrskim slabšim in narašča nasprostvo poselom vseled službene pragmatike željničarjev.

Kdo je največji Hrvat. List "Nostost" se je s tem vprašanjem obrnil na javnost. Dosedaj je dobil Strossmayer 21 glasov, dr. Frank 4, Starčevič 2, han Jelačič 2, dr. Ljudevit Gaj 2 in han Rakoczy 1 glas.

Samostojna evangelička cerkev na Hrvatskem. V Novi Pazovi so zastopniki evangeličske cerkve na Hrvatskem sklenili da se odcepijo od Ogrskih in ustvarijo samostojno evangeličsko cerkev na Hrvatskem. Tej cerkvi se pridružijo tudi protestanti na Srb-

skem.

Madjarski bojkot hrvatskega zdravničnika. Nekega železničnega uradnika, rodom Madjara, v Sisku so bolieli zobje, da je moral k zozobraziti. Sovinist kot je bil, nikakor ni hotel k hrvatskemu zozobrazniku v Sisku ali Zagrebu, ampak se peljal z bolnim zobjom — v Budimpešto. Imel pa je smolo, madjarski zozobraznik pa tudi, kajti pri operaciji je bolniku težko razil jekil. Čez nekaj dni je jezik silno zatekel; moral je nesrečni Madjar zopet k zdravniku, ki je konstatal zastrupljenje krvi. Ponovno se je moral podpreti operaciji, koje izid je še negotov, kajti smrt ni izključljiva.

Skoro cela vas je pogorela na Hrvatskem pri Kloštru. Začelo je goreti v Markovem. Ker ni v selu gasilnega društva in tudi vode primanjkuje, da so morali ure daleč voziti, je ogenj uništil razen par poslopov celo vas.

Dr. Vladimir pl. Nikolić — hrvatski ban! Neki zagrebški kolporterski

PROŠNJA

Ker živimo med našimi sovražniki in bimo ljube boje za obstanek, smo si ustanovili

CITALNICO,

která naj bi bodrila narodno zavest med nami.

Jahalica se je podrla v Virovitici na Hrvatskem; zgrajena je bila še pred štirimi leti ter je stale 80,000 krov. Gradil jo je vojaški krojč Stadthuber, ki je dobil stavbo le zato, ker je pri kvartantu z dvema visokima častnikoma izgubil 20,000 K.... Ponesrečil se ni nihče.

BALKANSKE NOVICE

Roparji v Srbiji. V okrožju Požarevac na Hrvatskem; zgrajena je bila še pred štirimi leti ter je stale 80,000 krov. Gradil jo je vojaški krojč Stadthuber, ki je dobil stavbo le zato, ker je pri kvartantu z dvema visokima častnikoma izgubil 20,000 K.... Ponesrečil se ni nihče.

Imamo sicer velike vrednosti, da bodo ogrenka vlada žrtvorvala Rakoczya ter sklenila s koalicijo kompromis.

Čeprav je že dalje časa vzemirjalja javno prednaračna roparska četa. Sedaj so zgrabili orožni roparje blizu vasi Kumane. Nastal je boj. Poglavar roparjev Perić in še eden ropar sta bila ubita, štiri so orožni zvezlji; izmed orožnikov sta bila dva ranjena.

SRPSKI CERVENI KRIZMA

Roparji v Srbiji. V okrožju Požarevac na Hrvatskem; zgrajena je bila še pred štirimi leti ter je stale 80,000 krov. Gradil jo je vojaški krojč Stadthuber, ki je dobil stavbo le zato, ker je pri kvartantu z dvema visokima častnikoma izgubil 20,000 K.... Ponesrečil se ni nihče.

Imamo sicer velike vrednosti, da bodo ogrenka vlada žrtvorvala Rakoczya ter sklenila s koalicijo kompromis.

Čeprav je že dalje časa vzemirjalja javno prednaračna roparska četa. Sedaj so zgrabili orožni roparje blizu vasi Kumane. Nastal je boj. Poglavar roparjev Perić in še eden ropar sta bila ubita, štiri so orožni zvezlji; izmed orožnikov sta bila dva ranjena.

SRPSKI CERVENI KRIZMA

Roparji v Srbiji. V okrožju Požarevac na Hrvatskem; zgrajena je bila še pred štirimi leti ter je stale 80,000 krov. Gradil jo je vojaški krojč Stadthuber, ki je dobil stavbo le zato, ker je pri kvartantu z dvema visokima častnikoma izgubil 20,000 K.... Ponesrečil se ni nihče.

Imamo sicer velike vrednosti, da bodo ogrenka vlada žrtvorvala Rakoczya ter sklenila s koalicijo kompromis.

Čeprav je že dalje časa vzemirjalja javno prednaračna roparska četa. Sedaj so zgrabili orožni roparje blizu vasi Kumane. Nastal je boj. Poglavar roparjev Perić in še eden ropar sta bila ubita, štiri so orožni zvezlji; izmed orožnikov sta bila dva ranjena.

SRPSKI CERVENI KRIZMA

Roparji v Srbiji. V okrožju Požarevac na Hrvatskem; zgrajena je bila še pred štirimi leti ter je stale 80,000 krov. Gradil jo je vojaški krojč Stadthuber, ki je dobil stavbo le zato, ker je pri kvartantu z dvema visokima častnikoma izgubil 20,000 K.... Ponesrečil se ni nihče.

Imamo sicer velike vrednosti, da bodo ogrenka vlada žrtvorvala Rakoczya ter sklenila s koalicijo kompromis.

Čeprav je že dalje časa vzemirjalja javno prednaračna roparska četa. Sedaj so zgrabili orožni roparje blizu vasi Kumane. Nastal je boj. Poglavar roparjev Perić in še eden ropar sta bila ubita, štiri so orožni zvezlji; izmed orožnikov sta bila dva ranjena.

SRPSKI CERVENI KRIZMA

Roparji v Srbiji. V okrožju Požarevac na Hrvatskem; zgrajena je bila še pred štirimi leti ter je stale 80,000 krov. Gradil jo je vojaški krojč Stadthuber, ki je dobil stavbo le zato, ker je pri kvartantu z dvema visokima častnikoma izgubil 20,000 K.... Ponesrečil se ni nihče.

Imamo sicer velike vrednosti, da bodo ogrenka vlada žrtvorvala Rakoczya ter sklenila s koalicijo kompromis.

Čeprav je že dalje časa vzemirjalja javno prednaračna roparska četa. Sedaj so zgrabili orožni roparje blizu vasi Kumane. Nastal je boj. Poglavar roparjev Perić in še eden ropar sta bila ubita, štiri so orožni zvezlji; izmed orožnikov sta bila dva ranjena.

SRPSKI CER

Starca.

Povest grofa Leva Tolstega.

(Nadaljevanje.)

"Kaj bi rad?" je vprašala po rusko. "Kaj bi rad? Nismo nicesar, človek."

Jelisej je razumel, kaj je rekla, in je stopil bliže.

"Prisel sem, da bi bil, dekla božja, je reklo.

"Nikogar mi, da bi šel po vodo. Pri nas tudi nič ni vzet... Pojdij sam."

"Ali ni nobenega zdravega pri vas, da bi pospravil za ženo?"

"Nobenega. Mož umira na dvorišču in mi tukaj."

Deček je bil utihnil, ko je videl tujca. Ko pa je starca začela govoriti, jo je prijal zopet za vodo in jo prosil:

"Kruha, babica! daj kruha!"

In zopet je pričel jokati.

Ravno je hotel Jelisej dalje izpraviti starco, ko se je kmet ponobil v bajto; tipal se je ob steni naprej, se hotel vsteti na klop, a ni zadel in je pal na tla. Ni se vzdignil in je cepljal... besedo je spravil ven, lovil sapo, potem še eno.

"Bolezen," je dejal, "nas je napadla... in lačni smo... Ta... umira gladu..."

Pokazal je na fantiča in je jokal.

Jelisej je vrzel malho na klop, jo odvezal, izvlekel kruh in nož, odrezal kos in ga pomolil kmetu. Kmet ni vzel kruha, a je pokazal na dečka. Ta je bil že iztegnil obe ročete — in z obema ročicama je popadel in s celim obrazom je šilil v kos. S peči je zlezlo deklec in strmelo v kruh. Tudi mali je dal Jelisej. Odrezal je še en kos in ga dal starci; tudi starca je vzela kruh in je zvečila.

"Treba bi bilo iti po vodo," je rekla.

"Usta se se jima čisto posušila. Hotela sem — včeraj ali danes, ne vem več — zajeti vode; gor sem jo potegnil; a nisem jo mogla nesti — izlila se je — in pala sem. Komaj sem prilezla domov. Tudi vedro je ostalo tam — še ga ni vzel kdo."

Jelisej je povprašal po vodnjaku. Starca mu je povedala. Šel je veden, našel vedro, prinesel vode in dal ljudem pit. Otroka sta jedla še kruh, pila vodo, tudi starca je jedla, ali mož ni hotel jesti.

"Ne morem, upira se mi," je dejal.

Zenska na zapetku se je že vedno prematavala. Jelisej je šel v vas, kupil kaše, soli, moke, olja, poiskal sekiro, nacepil drv in zakupil v peč. Skuhal je juhe in kaše in dal ljudem jesti.

* * *

Kmet je zajel parkrat, starca je jedla. Deklica in deček sta polizala vso skledo in nato sta sladko zaspala.

Kmet in starca sta pripovedovala, kako se je dogodilo vse z njimi.

"Živeli smo tudi do tja pičo," sta pravila. "In zdaj nič obrodilo. Od

jeseni smo sem pouzavati, kar smo imeli. Ko smo vse pojedli, smo po-

vpraševali pri sosedih. Izprva so da-

dali, potem nič več. Marsikteri bi pač

radi dali — a sami nimajo nicesar.

In potem nas je bilo: sram prosiši;

vsem smo bili dolžni: denarja in mo-

ke in kruhu."

"Iškal sem dela," je pripovedoval mož. "A nič dela. Povsodi se ponujajo ljudje za vsakdanji kruh v delo. En dan delaš in dva dni hodiš in iščeš dela. Starca se je odpravila z dekletom; šli sta beračit. Majhno vbgajme — nihče nima kruha. Vendar smo se živili kako, do nove letine smo se mislili preriniti... Toda od spomilnega naprej so nehalo ljudje dajati vbgajme, in tedaj se nas je lotila bolezen. Postalo je čisto slab. En dan smo jedli in dva dni ne. Začeli smo jesti travo. Ali je bilo od trave ali je prišlo drugač, kamo že zene se je lotila bolezen. Legla je, tudi jaz niam nobene moči. In ničesar ni, da bi se mogli popraviti."

"Jaz sama," je dopolnila starca,

"sem se držala pokoncu, a brez hrane

sem izdala svoje moči, čisto oslabljena-

na sem. Tudi mala me je oslabljena, in

plašna je postala. Pošljemo jo k sosedom,

neče iti — skrije se v kot in ne-

gre. Predvčerajšnjem je prišla sosedka;

ko pa je videla lačne in bolnico, je brž

zopet šla. Pri njej sami je hudo: mož

je šel, in nima nič, da bi pitala otročice.

Tako smo ležali in čakali na snart."

Ko je Jelisej vse to slišal, je izpre-

menil svoj namen, da bi došel tova-

riški isti dan. Ostal je čez noč.

Ko je bil naslednjega jutra vstal, se

je lotil dela v hiši, kakor bi bil sam

tu gospodar. S starco je umesil testo

za kruh in zakuril peč; z dekletem

je šel k sosedom, da si je izposodil

najpotrebnejših stvari za gospodinj-

stvo — kajti manjkalo je vsega, naj-

potrebnejše orodje, najpotrebnejšo

obleko so bili doli do hiše. In Jelisej

je nabavil česar se ni dalo pogresati;

marsikaj je naredil sam, marsikaj je

kupil.

Tako je ostal en dan, ostal tudi

drugi, ostal tretji dan. Mali se je po-

zivil, se igral na klopi in se dobralik

Jeliseju. In deklec je postal čisto

veselo in mu je bilo v vseh rečeh pri

roki. Vedno je okoli Jeliseja: Ded!

Dede! Starca se je tudi popravila in je šla k sosedu. Tudi kmet se je držal pokoncu in se ob steni vlačil naprej. Le žena je še ležala za pečjo, a tudi ona si je tretji dan opomogla, jedla je in vpraševala. Nisem misil zamuditi tolike časa, je menil Jelisej, zdaj hočem iti.

* * *

Četrtri dan je pričel čas po Petrovih postih, in Jelisej je misil: hočem jesti z ljubmi in jim kupiti kaj za praznik. Proti večeri pojdem, ešči je zopet v vas, kupil mleka, pšenične moke, masti, kuhali so in pekli. Zjutraj je žel Jelisej k maši, prišel nazaj in jodel z ljubmi. Ta dan je vstala tudi žena, počasi je mogla hoditi. In kmet se je obrnil, oblekel čisto srajce, starca mu je bila oprala, in je šel v kas bogatemu kmetu, da bi ga pogovoril. Senožet in njiva sta bili zastavljeni pri kmeti. Tako je šel torej prosič, če bi mu hotel do nevega pridek datu nazaj senožet in njivo. Žalosten je vrnil kmet zvečer domov in je jokal. Bogati ni hotel nič vedeti o mislosti, rekel je: Prinesi denar.

Zelisej je razumel, kaj je rekla, in je stopil bliže.

"Prišel sem, da bi bil, dekla božja, je reklo.

"Nikogar mi, da bi šel po vodo. Pri nas tudi nič ni vzet... Pojdij sam."

"Ali ni nobenega zdravega pri vas, da bi pospravil za ženo?"

"Nobenega. Mož umira na dvorišču in mi tukaj."

Deček je bil utihnil, ko je videl tujca. Ko pa je starca začela govoriti, jo je prijal zopet za vodo in jo prosil:

"Kruha, babica! daj kruha!"

In zopet je pričel jokati.

Ravno je hotel Jelisej dalje izpraviti starco, ko se je kmet ponobil v bajto; tipal se je ob steni naprej, se hotel vsteti na klop, a ni zadel in je pal na tla. Ni se vzdignil in je cepljal... besedo je spravil ven, lovil sapo, potem še eno.

"Bolezen," je dejal, "nas je napadla... in lačni smo... Ta... umira gladu..."

Pokazal je na fantiča in je jokal.

Jelisej je vrzel malho na klop, jo odvezal, izvlekel kruh in nož, odrezal kos in ga pomolil kmetu. Kmet ni vzel kruha, a je pokazal na dečka. Ta je bil že iztegnil obe ročete — in z obema ročicama je popadel in s celim obrazom je šilil v kos. S peči je zlezlo deklec in strmelo v kruh. Tudi mali je dal Jelisej. Odrezal je še en kos in ga dal starci; tudi starca je vzela kruh in je zvečila.

In zopet je pričel jokati.

Ravno je hotel Jelisej dalje izpraviti starco, ko se je kmet ponobil v bajto; tipal se je ob steni naprej, se hotel vsteti na klop, a ni zadel in je pal na tla. Ni se vzdignil in je cepljal... besedo je spravil ven, lovil sapo, potem še eno.

"Bolezen," je dejal, "nas je napadla... in lačni smo... Ta... umira gladu..."

Pokazal je na fantiča in je jokal.

Jelisej je vrzel malho na klop, jo odvezal, izvlekel kruh in nož, odrezal kos in ga pomolil kmetu. Kmet ni vzel kruha, a je pokazal na dečka. Ta je bil že iztegnil obe ročete — in z obema ročicama je popadel in s celim obrazom je šilil v kos. S peči je zlezlo deklec in strmelo v kruh. Tudi mali je dal Jelisej. Odrezal je še en kos in ga dal starci; tudi starca je vzela kruh in je zvečila.

In zopet je pričel jokati.

Ravno je hotel Jelisej dalje izpraviti starco, ko se je kmet ponobil v bajto; tipal se je ob steni naprej, se hotel vsteti na klop, a ni zadel in je pal na tla. Ni se vzdignil in je cepljal... besedo je spravil ven, lovil sapo, potem še eno.

"Bolezen," je dejal, "nas je napadla... in lačni smo... Ta... umira gladu..."

Pokazal je na fantiča in je jokal.

Jelisej je vrzel malho na klop, jo odvezal, izvlekel kruh in nož, odrezal kos in ga pomolil kmetu. Kmet ni vzel kruha, a je pokazal na dečka. Ta je bil že iztegnil obe ročete — in z obema ročicama je popadel in s celim obrazom je šilil v kos. S peči je zlezlo deklec in strmelo v kruh. Tudi mali je dal Jelisej. Odrezal je še en kos in ga dal starci; tudi starca je vzela kruh in je zvečila.

In zopet je pričel jokati.

Ravno je hotel Jelisej dalje izpraviti starco, ko se je kmet ponobil v bajto; tipal se je ob steni naprej, se hotel vsteti na klop, a ni zadel in je pal na tla. Ni se vzdignil in je cepljal... besedo je spravil ven, lovil sapo, potem še eno.

"Bolezen," je dejal, "nas je napadla... in lačni smo... Ta... umira gladu..."

Pokazal je na fantiča in je jokal.

Jelisej je vrzel malho na klop, jo odvezal, izvlekel kruh in nož, odrezal kos in ga pomolil kmetu. Kmet ni vzel kruha, a je pokazal na dečka. Ta je bil že iztegnil obe ročete — in z obema ročicama je popadel in s celim obrazom je šilil v kos. S peči je zlezlo deklec in strmelo v kruh. Tudi mali je dal Jelisej. Odrezal je še en kos in ga dal starci; tudi starca je vzela kruh in je zvečila.

In zopet je pričel jokati.

Ravno je hotel Jelisej dalje izpraviti starco, ko se je kmet ponobil v bajto; tipal se je ob steni naprej, se hotel vsteti na klop, a ni zadel in je pal na tla. Ni se vzdignil in je cepljal... besedo je spravil ven, lovil sapo, potem še eno.

"Bolezen," je dejal, "nas je napadla... in lačni smo... Ta... umira gladu..."

Pokazal je na fantiča in je jokal.

Jelisej je vrzel malho na klop, jo odvezal, izvlekel kruh in nož, odrezal kos in ga pomolil kmetu. Kmet ni vzel kruha, a je pokazal na dečka. Ta je bil že iztegnil obe ročete — in z obema ročicama je popadel in s celim obrazom je šilil v kos. S peči je zlezlo deklec in strmelo v kruh. Tudi mali je dal Jelisej. Odrezal je še en kos in ga dal starci; tudi starca je vzela kruh in je zvečila.

In zopet je pričel jokati.

Ravno je hotel Jelisej dalje izpraviti starco, ko se je kmet ponobil v bajto; tipal se je ob steni naprej, se hotel vsteti na klop, a ni zadel in je pal na tla. Ni se vzdignil in je cepljal... besedo je spravil ven, lovil sapo, potem še eno.

"Bolezen," je dejal, "nas je napadla... in lačni smo... Ta... umira gladu..."

Pokazal je na fantiča in je jokal.

Jelisej je vrzel malho na klop, jo odvezal, izvlekel kruh in nož, odrezal kos in ga pomolil kmetu. Kmet ni vzel kruha, a je pokazal na dečka. Ta je bil že iztegnil obe ročete — in z obema ročicama je popadel in s celim obrazom je šilil v kos. S peči je zlezlo deklec in strmelo v kruh. Tudi mali je dal Jelisej. Odrezal je še en kos in ga dal starci; tudi starca je vzela kruh in je zvečila.

In zopet je pričel jokati.

Ravno je hotel Jelisej dalje izpraviti starco, ko se je kmet ponobil v bajto; tipal se je ob steni naprej, se hotel vsteti na klop, a ni zadel in je pal na tla. Ni se vzdignil in je cepljal... besedo je spravil ven, lovil sapo, potem še eno.

"Bolezen," je dejal, "nas je napadla... in lačni smo... Ta... umira gladu..."

<p